

Christiaan van Tol

30

Het atelier van Christiaan van Tol ligt in een nog niet geheel gerenoveerd gedeelte van oud-Leiden. Eens was het, heel toepasselijk, een verffabriek. Niets herinnert meer daaraan behalve de verende vloer; een oude dikke verflaag, restant van het gemors, ligt onder de vloerbedekking. De grote lichtruimte staat vol met schilderijen; een scala van onderwerpen. Sommige zijn af, anderen zijn nog niet geheel naar de zin van de maker, enkelen zijn pas in een beginstadium.

Christiaan van Tol: 'Ik ben nog bezig te leren hoe een schilderij opgebouwd moet worden. Ik ben begonnen met beweging, vorm en kleur. Op een bepaalde manier werkte ik met kleurvlekjes die het licht weerkaatsen zoals je kan zien op een vroege ochtend in de herfstbossen. Dat felle bewegende licht fascineert mij net zo als het licht dat zo kan fonkelen bij de weerkaatsing in water speciaal onder bruggen. Ook tegenlicht dat zo'n vreemde sfeer geeft boeit mij mateloos en dat probeer ik in mijn werken over te brengen.' Enkele grotere doeken zijn daar de weerslag van. Zij zijn overduidelijk in het atelier aanwezig. Hoge kassen stellen zij voor met tropische planten, te vinden in de Hortus. Door de ruiten, aan de buitenkant vaak met kalk besmeurd, valt een vaal licht. Er hangt stilte die benadrukt wordt door een onopvallende man, bezig met het sproeien van water.

Je voelt jezelf een voyeur.

Christiaan: 'Voor mij is het belangrijk dat er evenwicht is tussen verf, materiaal en voorstelling. Als ik aan het werk ben, ben ik bezig met het aanbrengen van verf en vorm. Abstract

dus. Al vind ik het jammer dat een abstract schilderij geen voorstelling heeft; het is voor mij te weinig. Maar voorstelling alleen is ook niet genoeg; ik vertel een verhaal. Ik ben begonnen met lichtvlekjes. Op een gegeven moment zette ik er lijnen in; zo kreeg ik een bepaalde voorstelling. Na enige tijd verschenen daar mensen in. Nu schilder ik gebouwen. Zo kom je van een eenvoudig landschap tot een volgebouwde stad waar in de metalen spannen van de vensters hoog in de lucht op de achtergrond het laatste licht valt wat nog over is.' Het is waar, Christiaan heeft precies de sfeer getroffen waarvan wij denken dat het zo is.

'Ik heb besloten', zo vervolgt hij, 'dat in ieder schilderij iets nieuws te vinden moet zijn. Met een duidelijke voorstelling begin ik niet altijd, dat groeit onder je handen. Over het algemeen ben ik er lang mee bezig, gemiddeld een half jaar. Niet constant natuurlijk, maar zo af en toe. Ik heb verschillende werken tegelijk onder handen. Alleen het kijken naar je werk om te zien wat er nog aan mankeert, een streep of vlekje, neemt veel tijd. Maar als het aangebracht is en goed bevonden, geeft dat een voldaan gevoel.'

Christiaan heeft altijd getekend, al heel jong is hij daarmee begonnen. 'Mijn vader tekende ook; zodoende had ik

thuis geen tegenstand. Wel ging ik naar de Avondacademie van de Koninklijke in Den Haag. Daarna naar de Vrije Academie, voornamelijk grafiek bij Georg Haderl en Gerard Lutz. Toen ben ik gaan schilderen. Olieverf. Het is directer. Ik doe alles met kleur ook als de verf nog nat is. Ik haal het gewoon met het mes weg en schilder er een nieuwe kleur doorheen. Ik weet wat ik terug krijg, dat is geen probleem. 't Is leuk om er zo mee door te gaan. Sinds kort werk ik als creatieve therapeut op een psychiatrische afdeling van een ziekenhuis. Er werd gevraagd of ik wilde invallen. Ik was benieuwd maar het ging mij goed af. Een heel nieuwe ervaring.

Het is de bedoeling mensen met behulp van beeldende materialen, te leren op een andere manier met hun problemen om te gaan dan ze gewend zijn. Het is zeer bevredigend om mensen die afwijzend tegenover dit werk staan en vaak absoluut niet willen toch zover te krijgen dat ze zich op een andere manier uitdrukken. En dat dan nog leuk vinden ook. Soms krijg je op de meest lullige manier toch hoogstaande composities. Thuisgekomen kijk ik dan ook weer geheel anders tegen mijn eigen werk aan.

Met nieuwe ogen kan ik wel zeggen.'

Marianne Dommissie

PB 2/91